

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**ФИЛОЛОГИЯ, ӘДЕБИЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ҚАЗАҚ ФИЛОЛОГИЯСЫ КАФЕДРАСЫ**

**«ҚАЗАҚ ТІЛ БІЛІМІ: ЖАҢА ҒЫЛЫМИ ПАРАДИГМАЛАР МЕН
ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»**

атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция

**Алматы
«Арыс»
2012**

*Баспаға филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультетінің
Ғылыми кеңесі шешімімен ұсынылды*

ББК 82.3

Редакциялық алқа:

**Ф.ғ.д., профессор Момынова Б.Қ., ф.ғ.к., доцент Күркебаев К.Қ.,
ф.ғ.к., доцент Әміров Ә.Ж., ф.ғ.к. Әлімтаева Л.Т., Әнесова Ү.Ғ**

«Қазақ тіл білімі: жаңа ғылыми парадигмалар мен оқытудың инновациялық технологиялары» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференцияның материалдары. - Алматы: «Арыс» баспасы, 2012. - 400 б.

ISBN 9965 - 17 - 366 - 4

Конференция материалдары жинағына қазіргі қазақ тіл білімінің өзекті мәселелері, жаңа ғылыми парадигмаларына бағытталған зерттеулер, оқытудың инновациялық технологияларының әдіс-тәсілдерін арқау еткен мақалалар мен жас ғалымдардың ізденістері еніп отыр.

Жинақ филологтарға, филология факультеттерінің студенттері мен магистранттарына, тіл білімінің мәселелеріне қызығушы жалпы оқырман қауымға арналған.

ISBN 9965 - 17 - 366 - 4

© «Арыс» баспасы, 2012

Сағынды
Жая Диев
Алишнва
Манкеева
үрдісі.....
Момынов
Әбілхак М
Мулдага
Еркін А.
қытайдағы
Болаш Ш
Шалабай
Салыков
Смағұлов
Махмуд А
Әлкебаев
Таева Р..
disciplines
Әбділәші
бір парша

Ақымбек
Әділбек
Әнесова
Бейсемба
олардың
Бектемір
тілдік ер
Бектұрға
Ергубек
арқылы в
Есенова
Жакише
Жусанба
Жұбаева
берілу ж
Ибраимо
Кенжеқа
Қалиұлы
Қошқар
диалекті
Құтжан
Мағжан
Маретба
теорияль
Мәмбет
Мұратбе
Оспанга

Наралиева Р. Тастемирова Г. Қазақ тілін шет тілі ретінде оқытудың инновациялық технологиясы.....	240
Сатбекова А.А., С.Асанбаева. Мемлекеттік тілді оқытуда білім алушының өз бетімен білім іздеу қабілетін дамыту (жобалай оқыту технологиясы негізінде).....	243
Тұрсынова Г. Тілді үйретудің ұтымды жолының бірі - қашықтықтан оқыту.....	247
Тұяқбаева С., Базылғаламова Ә. Шетел тілін оқытуда жаңа технология мүмкіндіктерін пайдалану.....	250
Хусайн Р., Қошқарбаева Б. Ағылшын тілінде қалыпты деңгейде шығармашылық жазудың жақсы тәсілдері.....	252
Шыныбекова А. Нұртазина А. Заң мәтіндеріндегі міндеттеуші прагматика.....	253

-III-

ТҮРКІТАНУ ЖӘНЕ САЛЫСТЫРМАЛЫ ТІЛ БІЛІМІ

Абилтажинова А. Көркем аударма және оның түрлері.....	258
Азатбек С. Күрделі сөздерді салғастырмалы аспектіден зерттеу туралы.....	261
Амырахова М. Историко-этимологический анализ некоторых ономотических единиц, зафиксированных в произведении А.Бакиханова «Гюлистан-Ирам»	265
Атабай Б., Мұхтар Ж. Араб тіліндегі сөзжасам моделі.....	267
Атабай Б., Аубакирова А. Араб синонимиясы.....	272
Әбілқасымов Б. Түркітануға жаңаша ізденістер қажет.....	277
Әлімбаев Т. Қытай және қазақ тілдеріндегі тыныс белгілердің салғастырмалы.....	282
Байымбетова Р. Көне түркі тіліндегі Кісі/Адам концептісінің адамгершілік позициясын танытатын тілдік бірліктер.....	285
Жолдасова А. Ясаудың «Диуани-хикмет» ескерткіші тіліндегі жіктік, тәуелдік және кептік жалғауларының қолданылуы.....	288
Қонырбекова Т. Қазақ және ағылшын тілдеріндегі тілдік бірліктерді салғастыра зерттеудің мәні мен маңызы.....	290
Қосымова Г. Шумер-түркі сәйкестігі және семантикалық даму жолы.....	293
Қошанова Н. Қазақ және түркі тілдеріндегі «алты, жеті» сан есімдерімен келген тұрақты тіркестер туралы.....	298
Ли Ынджин. Қазақ және корей тілдеріндегі тіл туралы мақал-мәтелдердің мағыналық ұқсастығын салыстыру.....	303
Махамбаев Д. Орыс тіліндегі туркизмдердің қарастырылуы.....	306
Меркібаев Т. Pragmatical aspect of the meanings of the basic colours in the English and Kazakh languages.....	310
Замина Мустафаева. Некоторые заметки о двойных фамилиях в азербайджанском языке.....	314
Сымбаева С. Қазақ ауызша әдеби тілінде кездесетін ноғайлы элементтері.....	316

-IV-

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ, ТЕРМИНОЛОГИЯ, БАҚ ТІЛІ, КОРПУСТЫҚ ЛИНГВИСТИКА ЖӘНЕ ҚАЗАҚ ӘДЕБИТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Абдулханова М. Тәжікстан қазақтарының сөйлеуіндегі туынды есімдердің морфемалық құрамы.....	320
Ақымбек С. Қазақ тіліндегі дауыссыз дыбыстар жасалымының жиынтық моделі және дыбыс алмасу мәселесі.....	323
Аширова А. Меңгеріле байланысқан есімді сөз тіркесінің түрлері.....	327
Әбдіманұлы Ө. Тіл білімінің білімпазы.....	331
Әміров Ә., Бекмырза Қ. М.Жұмабайұлы ұсынған педагогика терминдері.....	334
Әшірбекова А. Қаламгер және көркемдік шешім.....	337
Бекболғанова М. Қазақ тіл біліміндегі этнолингвистиканың дамуы мен Ғ.Мүсірепов шығармаларындағы тұрмыстық суреттеулердің этнолингвистикалық сипаты.....	340
Дәрменқұлова Р., Әміров Ә. Синонимдік сынар ретінде жұмсалатын баяндауыштар туралы.....	342
Дәулеткелді Ж. Қазақ тіліндегі варваризмдер.....	344

Чорек /чурек/ – шорек – жұқа нан.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қашқари М. Түбі бір түркі тілі. – Алматы: Ана тілі, 1993. – 192 б.
2. Мелиоранский П. Краткая грамматика казах-киргизского языка. – СПб., 1894. – 102 с.
3. Сүлейменов О. АЗиЯ. – Алматы: Жалын, 1996. – 289 б.
4. Сравнительно-историческая грамматика тюркских языков. Морфология. – М.: Наука, 1988. – 557 с.
5. Холодович АА. Проблемы грамматической теории. – Л.: Наука, 1979. – 303 с.
6. Иванов С.Н. Родословное древо тюрков Абу-л-Гази хана. Грамматический очерк. – М.: Высшая школа, 1969. – 301 с.

В статье рассматриваются туркизмы в русском языке.

This is article considered the Turkish at Russian language

PRAGMATICAL ASPECT OF THE MEANINGS OF THE BASIC COLOURS IN THE ENGLISH AND KAZAKH LANGUAGES

Меркібаев Т.А., шетел филологиясы және

жалпы тіл білімі кафедрасының аға оқытушысы, ҚазҰУ

The problem of colour and its designation in language have been attracting the attention of many investigators since long.

In modern philology there are a lot of works which are devoted to the studying of adjectives denoting colour of the materials in different languages.

Those are the works of N.B.Bahilina «The history of colour designation in Russian», M.M.Atayeva «Lexics denoting the colour in Tadgik and Russian»; Kazakh investigators such as A.Kaidarov «Түр-түстердің тілдегі көрінісі»(The Reflection of colours in language), A.E. Kenesbayev «Svetovedenie»; etc.

«Colour is one of the features of objects in material world, perceived as its perceived viewing sensation. This or that colour is perceived by a man as an object in the process of its viewing perception». «Colour as a source of esthetical enjoyment stands in one line with music, literature and art, and at the same time they can be an accessory product of activity of inordinary developed brain which possesses the great reserve opportunities.»

We live in the world of colours. We are surrounded by things of different colours. There are sufficiently a great amount of colours and shades of colours, and correspondingly to it there are also existing a lot of colour names.

The investigators differently determine the number of colours. T.N.Shmyakin writes that the number of colours which human eye is able to differ in (subjects) things, is determined by different investigators in limits of about from 500 000 to 2.5 million. According to Judd there exist 10 million of colour differences; however, of course there are no such a number of colour names. About 4000 colour names are contained in the colour dictionary of Merts and Raul.

A great number of words denoting colour gives an impulse to that in order to differentiate, as L.M.Granovskaya writes, the names of «basis» spectral colours and their shades», however, in works, concerning colour designation, the unique and clear classification of the colour names is absent. [22. p.56.]

One group of investigators confirms that there exist only three basic colours in a capacity of which clean spectral tones are chosen, such as: red, yellow and blue. The group of investigators shares out four colours: red, yellow, green and blue and consider them to be primary (basic) colours.

G.Aubert also supposes that the eye sees lots of colours in the spectrum, but among them he shares out only 4 colours: red, blue, green; achromatic (ancient Greek «chrome»-colour, «a»-the negative particle, «achromatic» means «colourless»): white and black and writes: «We have and we must do it for that in order to understand each other...If we want to understand each other, our perceptions are enough for that ...Joining and modification of these words are enough for expressing all our colour perception or in utmost case for connecting them with the primary perceptions in such a way, which is understandable for other people». [22. p.187.]

We almost agree with G.Aubert, and thus the suggested classification of basic colours of English and Kazakh languages is the following: red, yellow, blue, green, white and black.

English	Red	Yellow	Blue	Green	Black	White
Kazakh	Қызыл	Сары	Көк, көгілдір	Жасыл, көк	Қара	Ақ

In both languages -red,-green,-yellow,-blue are chromatic colours; -black,-white are achromatic colours.

The basic denotative meanings of the basic colours are:

1. Red – of colour varying crimson and seen in blood rubies glowing fire.

Қызыл – негізгі түстер спектрінде өзінің реңкі бар, қанның түсіндей түс (қан қызыл, өрт қызыл, т.б.).

As it is seen in definitions in both languages the colour «red» has the same meanings. E.g. 1) Lets paint the door red. 2) Swithin had been the first to arrive, and seated torpid in a red satin chair...he gave every appearance of lasting the others out. /J.Galsworthy./ 3) Хакім оның қуқыл бетіне жүгірген қызыл шырайды көзі шалып, қыздың әлденеден қысылғанын сезді. /X.E./

The synonyms of red colour in English are: rose, pink, ruddy, violet, crimson, puple. And in the Kazakh language they are: қырмызы, күрең, қылаң.

2. Yellow-of the colour of lemon, gold, the middle part of an egg and sand.

Сары – алтын түс, күн спектріндегі жасыл түске ұқсас, кейде жарқыраған реңі бар, алты негізгі түстердің бірі.

In both languages the colour «yellow has a bright shade, that corresponds to the shade of the gold-the expensive material. That is why, the colour «yellow» has the symbol of wealth. Yellow is used to attract the eye, especially in advertising project, for describing the colour of dress, materials, hair (as blonde-yellow hair),precious stones, plants, also in descriptions of human’s appearance in literature as well as in colloquial speech. E.g.1) «Who is that girl with yellow hair and dark eyes?,-he asked./J.Galsworthy/ 2) Her yellow eyes turned sleepily down on the dog Balthasar./J.Galsworthy/ 3) It was the 1st of August – a perfect day, with a burning sun and cloudless sky-and in the straight, narrow road leading up the hill their feet kicked up a yellow dust./J.Galsworthy/ 4) Қыз: сұңғақ бойлы, талдырмаш, қанаттанып жетпеген қаздың балапанындай сары шашты, кескіні аршыған жұмыртқадай аппақ. /С.М./

The synonyms of yellow colour in English are: fallow, buff.

In the Kazakh there is only one synonym to the word сары. That is «жирен».

3. Blue – көк;

Before beginning the analysis of the colour word «blue», we should note that «blue» is translated into Russian not only as «синий», but as «голубой».And in the Kazakh language the word «көк» denotes not only «blue», but also «green», but in this case «blue» and «green» have their own names:

1) blue – синий – көк; blue colour – синий цвет – көк түс; blue sky – голубое небо – көк аспан.

2) blue – голубой – көгілдір көк; blue eyes – голубые глаза –көк көздер.

As it is seen in the examples, there are certain definitions in three languages. In literature as well as in oral speech the preference is given to the word «көк-blue», the meaning of which one may understand only by the context of the sentence.

Such a picture is observed in the English language. In order to translate the word «blue» correctly into the Russian language the interpreter needs information not only about the very language itself, but

also about history, culture and traditions of the English people. The language depends on social, economical, political, cultural conditions of life of the country and the people, populating it.

The following examples are taken from the novel by J.Galsworthy «The Forsyte Saga»: 1) He had many possessions, and was anxious that his unknown friend with extremely large moustaches, and hands all covered with blue veins, who sat with legs crossed like his own father should know it. (У него было много сокровищ, и этот новый друг с длинными усами и голубыми жилками на руках, сидевший, положив нога на ногу, как его отец, должен был знать об этом.) 2) The sky was so blue, and so bright, that an eternal summer seemed to reign over this prospect. (Небо было такое синее, солнце такое горячее, казалось, что лето царит здесь вечно.)

The given examples visually demonstrate that the English adjective «blue» in its meaning coincides with the Russian adjectives *синий* and *голубой*.

Sometimes it is pointed out, as a disadvantage, that the English language has only one word blue for two different colours denoted in Russian as *синий* and *голубой*.

M.M.Atajeva writes: «Путаница и смещение синий, голубой наблюдались и в русском языке, что даёт возможность высказать исследователям свою точку зрения по вопросу о происхождении слова синий.»

However I.B.Bahilina considers: «значения слова синий как цветообозначение для раннего древнерусского периода трудно определить вполне точно. Можно подумать, что в эпоху, которую отражают старейшие памятники, кроме совпадающих с современными, слово сохраняло старые значения (или употребления). То есть кроме синий, ярко-синий, темно-голубой, синеватый, оно могло означать темный или даже черный. Можно предположить, что такое неопределенность или даже противоречивость слова, как цветообозначения объясняется его происхождением.»

But this seeming inadequacy in the English adjectives coined the pattern of comparison such as navy blue, cornflower blue, light blue, pale blue, etc. Thus English speaking people can easily understand what colour their interlocutors mean by coining the pattern of comparison, which is based on its association.

The modern meanings of words «blue»-«көк» are the following:

Blue – of colour of the sky or the deep sea on a fine day.

Көк – аспан түс, жасыл түстің синонимі.

Both words have an unlimited coincidence and are widely used in descriptions of clothes, dresses, shoes, human appearances (especially of eyes), natural phenomenon, etc. as in literature as in speech. E.g. His China-blue eyes under white eyebrows that jutted out in little horns, never stirred./J.Galsworthy/ Үлкен көк көзі мөлдiреп, күлімдеп тұр./З.Ш./ Тап-таза тұнық ауа, көгілдір аспан, ну орман, сылдырап аққан су.../З.Ш./

So the synonyms to «blue» is ultramarine.

In the Kazakh language they are: зеңгір, нiл.

4. Green- жасыл.

According to most scientists, investigating the problem of the colour and the colour designation, the colour «green» belongs not to the group of primary colours, but the second colour, as it is formed in the result of mixture of colours yellow and blue. Consequently, in their opinion, it can't enter the group of primary or clean colours. Gering writes: «Цвет травы и листвы в среднем, если оценивать его по доминирующей длине волны, действительно, никогда не являлся чистым зеленым, но всегда имеет примесь желтизны.»

M.M.Atajeva, adding the colour green to another group, writes: «Зеленый –это цвет надежды, плодородия и вечности с двумя его неотъемлемыми измерениями прошедшего (синий) и будущего (желтый) и его противоположности – настоящего в виде красного цвета.» For instance, green – зелёный –жасыл, көк; green colour – зелёный цвет – жасыл түс, көк түс; green grass – зелёная трава – көк шөп; green tea – зелёный чай – көк шай; green pea – зелёный горошек –жасыл бұршак; green food – зелёный корм –көк азық. These examples show that the colour green is the colour of hope, it symbolizes everything new, fresh and almost young. Thus in Kazakh language «blue» is used as the synonym of the colour «green», as in: Дала көктеп, тіршілік ояна бастады.

As it is already noticed earlier, we agree with G.Aubert's opinion, and that is why we consider that the colour «green» belongs to the primary colours.

Denotative meanings of words green-жасыл are the following:

Green – of colour between blue and yellow, coloured like growing grass, emerald.

Жасыл – шөп-шалғайдың, жапырақтың түсі.

Both adjectives have the common meanings, i.e. the colour of grass. Nowadays in comparative languages the words green- have an unlimited coincidence and are widely used for determining the

features of different things-for determination of the colour of clothes, dresses, precious stones, natural phenomena, food, eyes, etc. e.g.: She had, indeed, the decided but tolerant temperament that goes with a good deal of profile, fair hair, and greenish eyes./J.Galsworthy/ The country is very green. Жусан исі бұрқырап жататын көк қыраттар, жасыл белестер сап-сары боп күйіп кетті./И.Жақ./

The synonyms to «green» are: olive, verdant, khaki.

In the Kazakh language there is only one synonym. It is: көк.

5. White- ак

In this aspect O.S.Ahmanova's saying is interesting. She writes: «Если слепой от рождения никогда не видал ни мела, ни молока, ни снега, ни вообще каких-либо предметов, значения слова белый для него по – настоящему не раскроется.» Proceeding from this, colour designations arise on the basis of comparison. The specific feature of colour designations, which are formed on the basis of colour similarity, is that they have subjective correlation.

Denotative meanings of words white – ак are the following:

White – of colour of snow and milk.

Ақ – қардың, сүттің, бордың түсіндей (қараға қарама-қарсы).

White – ак colours in both languages have the common meaning-of colour of snow and milk. Both adjectives have an unlimited coincidence and are widely used in descriptions of the colours of dresses, clothes, shoes, wool, stones, potential things, natural phenomena, and also human appearances (body, face, hands, teeth, hair). E.g. Old Jolyon had taken his cigar from under his white moustaches, stained by coffee at the edge, and looked at her./J.Galsworthy./ Her figure, of medium height and broad, with a tendency to embonpoint, was reflected by the mirror of her white-wood wardrobe./J.Galsworthy./ Күнге шағылысқан аппақ қар көзінді аштырмайды./F.M./ Ақ киімді, денелі, ақ сақалды, соқыр мылқау танымас тірі жанды./Абай./

The synonym of this colour is *pale*.

In Kazakh there are several synonyms to this colour: шанқан, боз, қылаң, құба, құла.

6. Black – қара;

One more controversial colour designation to the opinions of scientists is black. This colour can be achieved as a result of mixture of three primary colours, i.e. red, yellow and blue. The black colour, like white and green colours, must belong to the group of primary colours for reasons that without black it is impossible not in life nor in speech, taking into account the colour as well as the colour designation.

Basic denotative meanings of words black – қара are the following:

Black – of the colour of night.

Қара – көмірдің түсі (қара түнек, қара шаш).

The adjectives black – қара have an unlimited coincidence and are widely used in books, as well as in speech for describing the colour of the clothes, dresses, shoes, furniture, natural phenomena, the colour of eyes, skin, face and so on. E.g. She sat, slim, motionless, studying the grate, her hands idle in the lap of her black silk dress. /J. Galsworthy. / Беті сопақтау, жуан шоң мойын, дөңгелек қара көз, қырша мұрынды, қара торы жігіт./C.C./ Көзі тұнық, қара қылдырықтай қиылған қасы бар./C.M./

This colour has the following synonyms: sable, jet.

In Kazakh there are two synonyms to this colour. They are: мақпал, шой.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. I.Кеңесбаев, «Қазақ тілі фразеологиялық сөздігі», Алматы 1977
2. А.В.Кунин, «Англо-русский фразеологический словарь», 1-2 том, Москва 1967
3. Е.А.Гутман, «О специфике образного употребления наименований цветов в русском и в английском языке», Минск 1970
4. А.Т.Қайдаров, «Түр мен түстің тілдегі көрінісі», Алматы 1992
5. A.S.Hornby Oxford student's Dictionary of current English, Oxford, Moscow 1983.
6. Collins Cobuild English language Dictionary. Glassgow 1993

Атап көрсеткен тақырыптың мақсаты ағылшын тілі мен қазақ тіліндегі түр-түстердің символикалық және ауыспалы мағыналарын зерттеп, оларды салыстырып, сәйкестігі мен айырмашылықтарын этнолингвистикалық тұрғыда атап көрсету.

В данной работе рассматриваются метафорические и переносные значения цвета в английском и казахском языках; выявляются сходство и различие, и все эти значения исследуются с точки зрения этнолингвистики.

НЕКОТОРЫЕ ЗАМЕТКИ О ДВОЙНЫХ ФАМИЛИЯХ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ ЯЗЫКЕ

Мустафаева Замина, Институт Языкознания Национальной

Академии Наук Азербайджана

Историю использования фамилий в азербайджанском языке можно поделить на 2 основных этапа:

1. Использование фамилий отдельными лицами;
2. Использование фамилий в массовом порядке.

Первый этап охватывает период с конца XIX века по 30-е годы XX века. Второй этап начинается в конце XX века и продолжается до обретения независимости Азербайджана. Примерно это же время проявилось в переходе на новый этап. В этот период Азербайджан характеризуется тенденцией ведения определенных реформ в фамилиях. Данная тенденция проявляется в 2 формах: замена аффиксов русского языка в азербайджанских фамилиях на аффиксы азербайджанского языка (например, *Рагимов-Рагимли*). Вторая форма заключается в использовании вместо фамилий, образованных из личных имен, псевдофамилий, прозвищ и псевдонимов.

Пишущие об азербайджанских фамилиях повествовали преимущественно о способах выражения личностей трехчленными конструкциями. Подобные конструкции в азербайджанском языке составляют большинство.

Вопросом, стоящим в центре внимания в словах, указывающих фамилию, является структура фамилии (с помощью каких аффиксов образовано). Второй большой вопрос – вопрос семантики основы фамилии. Они должны отвечать следующим требованиям: основой фамилии может быть имя мужчины (отца, деда), название места (топонима).

Во всех случаях основы фамилий состоят из одного слова. Однако пусть эти признаки и являются для азербайджанских фамилий основным, но не единственными показателями. В системе азербайджанских фамилий, наряду с ними, определенное место занимают и имеющиеся в сравнительно малом количестве двойные фамилии. Хотя, будучи численно малы, они не привлекали внимания ученых-лингвистов.

Должны сказать, что однофамильность отличается от двойной фамилии не только числом, количественным фактором. Различны условия их использования. Основным содержанием в однофамильности является выражение принадлежности членов семьи к семье. Членами семьи могут быть как кровные родственники, так и родственники в браке (муж, жена, их дети). Двойная фамилия появляется на почве родственных отношений лиц (мужа и жены), соединившихся путем заключения брака в одной семье. Своим происхождением и этот метод обязан взятию из обычаев, существовавших в русском укладе жизни. И хотя использование двойной фамилии реализуется в зависимости от желания вступающих в брак лиц, это получило одобрение и предложение (рекомендацию) с точки зрения закона, права. При этом личностный фактор определяется на почве контактов и связей мужа или жены с русскоязычным населением, симпатии и подражания их жизненному укладу.

Двойная фамилия впервые была предложена в «Основах законодательства семьи и брака Союза ССР» (3, 142-143)

Этот факт в «Кодексе брака и семьи Азербайджанской ССР» был представлен в следующей форме: «При заключении брака, муж с женой, по своему желанию, выбирают фамилию одного из них в качестве общей, или каждый из них сохраняет добрачную фамилию или же может